

Výročná správa
ZPMP v SR
2006

● **Obsah**

- 3 ***Príhovor***
- 4 ***Správa o činnosti ZPMP v SR za rok 2006***
- 5 ***Poskytovanie sociálnej pomoci***
- 6 ***Sociálne poradenstvo***
- 7 ***Vykonávanie sociálnej prevencie***
- 9 ***Obhajoba práv a záujmov a sebaobhajovanie***
- 10 ***Sociálne služby***
- 11 ***Vzdelávanie - rozvoj ľudských zdrojov***
- 12 ***Partnerská spolupráca***
- 14 ***Zahraničné vzťahy***
- 15 ***Spolupráca***
- 16 ***Finančná správa k 31. 12. 2006***
- 17 ***Správa revíznej komisie ZPMP v SR za rok 2006***

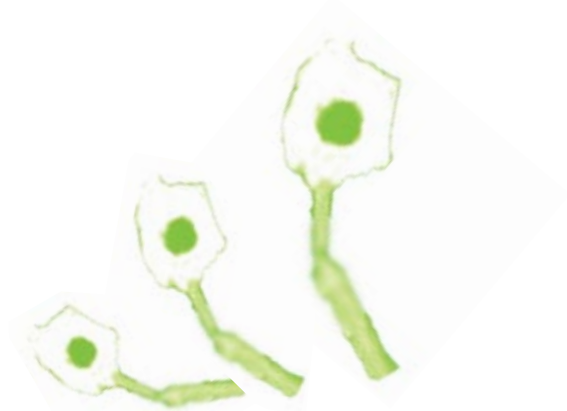
Vážení partneri, milí priatelia

Výročná správa za rok 2006, ktorú máte pred sebou, je len stručným zhrnutím širokého spektra aktivít, ktoré realizovalo v uplynulom roku Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR, najmä pracovníci Republikovej centrály. Bolo to obdobie prekonávania značných problémov, ťažkostí a prekážok pri realizácii zaujímavých a užitočných projektov - či už pri poskytovaní sociálneho poradenstva, organizovaní rekondičných pobytov, obhajobe práv a záujmov ľudí s mentálnym postihnutím (zvlášť významné je rozšírenie hnutia sebaobhajcov do regiónov), vzdelávanie, pripomienkovanie legislatívy, zriadenie internetovej poradne a mnohých ďalších činností. Za osobitnú zmienku stojí i zriadenie krajských poradenských centier zatiaľ len v Košiciach a Prešove, ale so zámerom rozbehnúť ich v každom kraji. Už v minulom roku som zdôrazňoval, že našim poslaním je pomáhať ľuďom s mentálnym postihnutím a ich rodinám bez ohľadu na vek, národnosť, vierovyznanie, rodinné zázemie, resp. členstvo v našich štruktúrach. Chceme, aby aj v živote ľudí s mentálnym postihnutím boli samozrejmosťou základné ľudské práva: aby mohli pracovať, vzdelávať sa, odychovať, mať rodinný život a priateľov, aby boli akceptovaní takí, akí sú. Tieto ciele nie je možné dosiahnuť bez aktívnej spolupráce s našou členskou základňou - miestnymi organizáciami a kolektívnymi členmi. Mnohé kompetencie štátu boli delimitované na miestne samosprávy obcí a vyššie územné celky, u nich sa rozhoduje o dôležitých aspektoch života ľudí so zdravotným postihnutím. Rozhodovanie sa tak približuje prostrediu, kde bezprostredne žijú, preto by bolo žiaduce zaktivizovať aj miestne organizácie v oblastiach, kde sa v minulosti veľmi agilné združenia dostali do útlmu. Súčasnosť umožňuje vďaka legislatíve veľa dosiahnuť aj z Bratislavy, ale najúčinnější je vždy pomoc v miestnych podmienkach. Stále treba myslieť i na to, že sila ZPMP v SR je v miestnych organizáciách pokrývajúcich takmer celé územie Slovenska. Preto úlohou ZPMP v SR v tejto oblasti i v budúcnosti bude napomôcť rozvoju miestnych štruktúr, ale ako sa táto pomoc využije, už bude v rukách členskej základne.

Pracovníci Republikovej centrály ZPMP v SR a dobrovoľníci, ktorých získali, odvedli veľký kus práce, desiatky výjazdov do regiónov, cesty do zahraničia, stretnutí s predstaviteľmi štátnych inštitúcií, partnerských organizácií, aktívna účasť v strešných organizáciách tretieho sektora, edičná činnosť...

Urobilo sa veľa, ale stále sme iba na začiatku toho, čo všetko by bolo treba, čo všetko by sa dalo (len nájsť správny prístup a zdroje na presadenie...). Spoločne to dokážeme!

Mgr. Ladislav Krajčovič, predseda ZPMP v SR

Správa o činnosti Združenia na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Slovenskej republike (ZPMP v SR) za rok 2006

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Slovenskej republike je dobrovoľná nezisková organizácia, ktorá má takmer 10 000 členov združených v 59 organizáciách ZPMP s právnou subjektivitou. Členovia sú ľudia s mentálnym postihnutím, ich rodičia, príbuzní, priatelia, známi, odborníci a sympatizanti.

Hlavným poslaním združenia je všeobecná podpora činností a opatrení, zameraných na pomoc deťom, mládeži a dospelým ľuďom s mentálnym postihnutím a ich rodinám bez ohľadu na to, či sú postihnutí, ich rodičia alebo opatrovníci členmi združenia.

ZPMP v SR je členom Inclusion International, Inclusion Europe, European Coalition for Community Living, Národnej rady pre občanov so zdravotným postihnutím (NROZP v SR), Slovenskej humanitnej rady (SHR), Asociácie organizácií občanov so zdravotným postihnutím v SR (AOZPO v SR).

Priority ZPMP v SR:

- **Ľudské práva pre ľudí s mentálnym postihnutím, nediskriminácia vo všetkých oblastiach života.** Chceme, aby aj v živote ľudí s mentálnym postihnutím boli samozrejmosťou základné ľudské práva: aby mohli pracovať, vzdelávať sa, oddychovať, mať rodinný život a priateľov, aby boli akceptovaní takí, akí sú.
- **Obhajoba práv a záujmov ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodín.**
- **Integrácia, začlenenie do spoločnosti, sociálna inklúzia.**

Aktivity smerujúce k napĺňaniu cieľov:

- Vykonávanie prevencie a poskytovanie sociálneho poradenstva a podpory pre rodičov a občanov s mentálnym postihnutím.
- Presadzovanie práv a záujmov ľudí s mentálnym postihnutím voči štátnej politike a legislatíve prostredníctvom predkladania legislatívnych návrhov a pripomienok štátnym orgánom zameraných na zlepšenie starostlivosti o znevýhodnené skupiny občanov, boj proti diskriminácii.
- Organizovanie rekondično-rehabilitačných pobytov pre občanov s mentálnym postihnutím. Každoročné usporiadanie celoslovenskej súťaže výstavy prác ľudí s mentálnym postihnutím - Výtvarný salón ZPMP a Dňa krivých zrkadiel, zameraného na ovplyvňovanie postojev verejnosti a boj s predsudkami.
- Rozvoj publikačnej činnosti prostredníctvom vlastného časopisu Informácie a časopisu sebaobhajcov To sme my. Vydávanie propagačných letákov, odborných manuálov a pohľadníc.
- Iniciovanie zriaďovania modelových chránených pracovísk, chránených dielní, podporovaného a chráneného bývania, denných stacionárov a podobných zariadení a služieb pre ľudí s mentálnym postihnutím

Organizačná štruktúra ZPMP v SR:

Najvyšším orgánom ZPMP v SR je Valné zhromaždenie.

Výkonný orgán je Predsedníctvo ZPMP v SR:

Mgr. Ladislav Krajčovič, predseda, rodič

JUDr. Zuzana Stavrovská, podpredsedníčka

Mgr. Lubica Vyberalová, podpredsedníčka

Členovia: PhDr. Alena Repiščáková, rodič, PhDr. Eva Števková, Mgr. Stefi Nováková, rodič, PhDr. Terézia Semaňáková, Mgr. Agi Zelená, rodič, Dušan Novák, sebaobhajca.

Nezávislý kontrolný orgán je Revízná komisia:

Ing. Daniela Kočíšová, predsedníčka

Členky: Viktória Nawalanyová, Milena Wagnerová

Výkonný aparát pre organizačnú, poradenskú, administratívnu, hospodársku, finančnú a projektovú činnosť je Republiková centrála ZPMP v SR:

Zamestnanci v roku 2006: *Mgr. Iveta Mišová*, riaditeľka, štatutárny zástupca, *Mgr. Jana Brnová*, *RNDr. Júlia Roháčková*, *Mgr. Zuzana Mišová*, *Bc. Lenka Kačaliaková*, *Gabriela Ryšánková*, *Mgr. Mária Fečíková* (častočný úväzok), *Mgr. Halina Trubíniová* (častočný úväzok).

Externí spolupracovníci v roku 2006:

JUDr. Zuzana Stavrovská, *Mgr. Adriena Pekárová*, *Ing. Ján Fukas*, *Mgr. Marián Horanič*, *Mgr. Štefi Nováková*, *Mgr. Andrea Žilková*, *PhD.*, *Kristína Lončeková*, *Mgr. Zuzana Mravíková*, *Mgr. Magda Papánková*, *Ing. Eugénia Klaučová*, *Jana Muránska*, *dr. Terézia Rücklössová*, *Katarína Karolová*, *Mária Jancová*, *RNDr. Mária Šimková*, *Mgr. Ladislav Krajčovič*, *PaedDr. Miška Laššáková*, *PhDr. Soňa Holúbková*, *Mgr. Agi Zelená*, *Anna Čurilová* a ďalší.

Poskytovanie sociálnej pomoci

Občania s mentálnym postihnutím patria medzi najstigmatizovanejšie a najzraniteľnejšie skupiny spoločnosti, potrebujú pomoc a podporu vo všetkých oblastiach života.

Diskriminácia občanov s mentálnym postihnutím je dlhodobo historicky tolerovaná spoločnosťou aj legislatívou. Z pohľadu ZPMP v SR je nevyhnutné neustále posúvať chápanie mentálneho postihnutia z roviny humanity a charity do roviny obhajoby ľudských a občianskych práv, práva na plnú účasť v živote spoločnosti a práva na sebaurčenie.

Občania s mentálnym postihnutím potrebujú ochranu pred diskrimináciou v oblasti zamestnávania, prístupu k informáciám, službám, zdravotnej starostlivosti a pod., nakoľko im hrozí sociálne vylúčenie.

Rozdiely v mentálnej úrovni občanov s mentálnym postihnutím sú veľké. Mnohí ľudia s ľahkým stupňom postihnutia dokončia školu, vyučia sa učebnému odboru a nezriedka si založia vlastnú rodinu. Na druhej strane sú ľudia s hlbokým mentálnym postihnutím, ktorí sú prakticky vo všetkých svojich potrebách odkázaní na cudziu pomoc. Nie sú schopní sami sa najesť, nie sú schopní samostatného pohybu a komunikácie. Medzi týmito dvomi krajnými skupinami leží celý rad variantov, v ktorých každý jednotlivý človek je v niečom odlišný, čo vyžaduje individuálny prístup zo strany odborníkov. **Všetci bez rozdielu majú právo, aby sa s nimi zaobchádzalo ako s riadnymi občanmi a aby mali prospech z kvality života umožňujúcej osobný a sociálny rast.**

Ani v roku 2006 však verejne prístupné informácie nie sú vydávané v ľahko čitateľnom jazyku, aby boli prístupné aj občanom s mentálnym postihnutím. Bez prístupu k základným informáciám sú de facto vylúčení z účasti na živote spoločnosti.

Ako uvádza správa Chudoba a mentálne postihnutie v Európe (z angl. Poverty and Intellectual Disability in Europe), **aj rodiny osôb s mentálnym postihnutím majú skúsenosti so sociálnym vylúčením a diskrimináciou.** Nielenže majú neraz výnimočné náklady kvôli zdravotnému postihnutiu člena rodiny, ale sa musia často vyrovnávať aj s neadekvátnou starostlivosťou a podporným systémom. V roku 2006 sme sa snažili posilniť rodiny, ktoré na svojich pleciach nesú bremeno neadekvátnych služieb. Rodiny sú najdôležitejším miestom v živote každého človeka a ovplyvňujú jeho fungovanie po celý zvyšok života. Funkčnosť rodiny ovplyvňujú aj mnohé vonkajšie vplyvy. Významným faktorom sú postoje verejnosti. S reakciou spoločenského okolia majú rodiny s členom s mentálnym postihnutím viac negatívnych než pozitívnych skúseností. Z toho potom vyplýva, že niektoré rodiny sa uzatvárajú sami do seba a je treba citlivo riešiť ich situáciu.

Cieľom poskytovania sociálnej pomoci občanom s mentálnym a kombinovaným postihnutím a ich rodinám prostredníctvom vykonávania prevencie a riešenia ich sociálnej núdze poskytovaním sociálneho poradenstva a poskytovaním sociálnych služieb bolo:

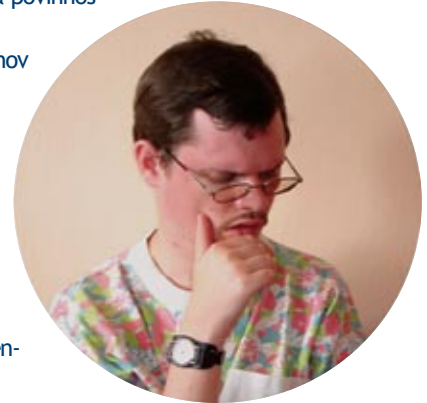
- pomôcť pri integrácii a inklúzii (začlenení) do spoločnosti,
- podporiť nezávislejší život a samostatnú sociálnu existenciu,
- podporiť zachovanie a stabilizáciu prirodzeného rodinného prostredia,
- rozvíjať potenciál a osobnosť občanov s mentálnym postihnutím s cieľom dosiahnuť pozitívnu integráciu a participáciu na živote rodiny i sociálneho prostredia a spoločnosti,
- zlepšiť kvalitu života,
- pomôcť pri odstraňovaní sociálnych bariér,
- zabezpečiť ochranu práv a záujmov a nediskrimináciu vo všetkých oblastiach života.

Sociálne poradenstvo

Ciele poskytovania sociálneho poradenstva (individuálnou aj skupinovú formou):

1. Zisťovanie rozsahu a charakteru sociálnej núdze občanov s mentálnym a kombinovaným postihnutím a ich rodín (klientov).
2. Poskytovanie všeobecného poradenstva: poskytovanie základnej úrovne poradenstva, potrebného na orientáciu klientov vo svojej sociálnej a hmotnej situácii a vo svojich sociálnych právach a povinnostiach.
3. Poskytovanie kontaktu na inštitúcie, ktoré participujú na riešení problémov občanov s mentálnym postihnutím.
4. Pomoc pri riešení sociálnych problémov a mobilizácia ich možností a schopností tieto problémy riešiť, prípadne im predchádzať.
5. Usmerňovanie klientov s mentálnym postihnutím pri voľbe a uplatňovaní foriem sociálnej pomoci.
6. Poskytovanie sociálneho poradenstva prostredníctvom Internetovej poradne.
7. Poskytovanie špecifického poradenstva súvisiaceho s problematikou mentálneho postihnutia.
8. Rozvoj sociálnych schopností a zručností, hodnôt, postojov a osobných kvalít klientov, t.j. zvyšovanie kvality života občanov s mentálnym postihnutím.

Sociálne poradenstvo formou individuálnych konzultácií v zmysle zákona o sociálnej pomoci bolo zamerané najmä na riešenie sociálnej, ale i hmotnej núdze občanov s mentálnym postihnutím a ich rodín, na usmernenie pri voľbe a pri uplatňovaní foriem sociálnej pomoci, poskytnutie informácií o novelách zákona o sociálnej pomoci, o sociálnom poistení, z občianskeho práva, zo zákona o rovnakom zaobchádzaní, zo zákona o zamestnanosti, zákonníka práce a ďalších súvisiacich predpisov. Medzi najžiadanejšie oblasti v rámci poradenstva patrili informácie o poskytovaní sociálnych služieb, najmä inovatívnych - riešenie otázok bývania - podporované a chránené bývanie, poskytovanie služieb v denných zariadeniach, riešenie situácie v oblasti zamestnávania - najmä týkajúce sa chránených dielní, poskytovanie kompenzácií sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia a riešenie problémov pri porušovaní ľudských práv. Okrem občanov sa na nás obracali aj iné organizácie a študenti, ktorí potrebovali konzultovať a poradiť v problematike mentálneho postihnutia.

Sociálne poradenstvo v Bratislavskom samosprávnom kraji (BSK) sme poskytli v roku 2006 pre 165 občanov.

Skupinové poradenstvo sme poskytli pre dospelých občanov s mentálnym postihnutím, pre rodiny a pre zmiešané skupiny. Pri práci sme používali metódy skupinovej sociálnej práce, konzultácie, ventiláciu, povzbudenie, motiváciu, modelové hry a podobne. V prípade potreby sme prizvali ku konzultácii právničku, psychologičku alebo špeciálnu pedagogičku. Realizovali sme stretnutia rovesníckych skupín a sociálne adaptačné tréningy. Venovali sme sa oblasti ochrany ľudských práv, priamej a nepriamej diskriminácii a boju proti nej. Poradenstvo bolo zamerané na oblasť vzdelávania, zamestnávania, bývania a na život v spoločnosti. Pre začlenenie občanov s mentálnym postihnutím sú nevyhnutné tréningy sociálnej adaptácie, komunikácie, asertivity, posilňovania, ktoré sme realizovali formou pravidelných skupinových stretnutí. Štýl, ktorý sme zvolili pre občanov s mentálnym postihnutím bol ľahko pochopiteľný (easy-to-read), našou snahou bolo zvýšenie ich informovanosti v súlade so štandardnými pravidlami OSN na vytváranie rovnakých príležitostí pre ľudí so zdravotným postihnutím.

Pre občanov s mentálnym postihnutím sme zriadili webovú stránku v ľahkočitateľnom štýle:

www.sebaobhajci.zpmpvsr.sk.

Skupinové poradenstvo pre rodičov, odborníkov a členov združenia sme realizovali na podľa požiadaviek na témy komunitné plánovanie, zákon o sociálnej pomoci, zákon o sociálnom poistení, zákon o službách zamestnanosti, zákon o rovnakom zaobchádzaní, spôsobilosť na právne úkony, ľudské práva, marketing neziskových organizácií, rodinné a správne právo, dedičské konanie, sebaobhajovanie, chránené bývanie, vedenie tímov a riadenie organizácií, etika v sociálnej práci, práca s verejnosťou pri obhajobe práv a záujmov, strategický manažment. Na týchto stretnutiach v BSK sa zúčastnili rodičia, ľudia s mentálnym postihnutím, odborníci a zamestnanci zariadení sociálnych služieb v počte 715 účastníkov. Odborníci a lektori boli financovaní z iných zdrojov získaných ZPMP v SR.

Poskytovanie poradenstva finančne podporil Bratislavský samosprávny kraj.

Vykonávanie sociálnej prevencie

Základným cieľom bolo predchádzanie a zabraňovanie vzniku, prehlbovaniu alebo opakovaniu porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu občanov s mentálnym postihnutím.

Zorganizovali sme rekondično integračné pobyty zamerané na:

- tréning schopností komunikovať, prezentovať sa na verejnosti,
- podporu a rozvoj sebaobhajcovských schopností
- tréning v oblasti ľudských práv, ich dodržiavanie,
- priama práca s ľuďmi s mentálnym postihnutím - manažovanie vlastného života, samostatné rozhodovanie, aktívny prístup k svojmu životu,
- poskytovanie individuálneho a skupinového sociálneho poradenstva dospelým občanom s mentálnym postihnutím - príprava na chránené a podporované bývanie, zamestnanie
- ovplyvňovanie verejnej mienky a búranie bariér a predsudkov prostredníctvom ukážok dobrej praxe inklúzie občanov s mentálnym postihnutím.

Hotel Biela medvedica, Bystrá, 3. - 9.7.2006

Zúčastnilo sa 38 sebaobhajcov - dospelých ľudí s mentálnym postihnutím a asistentov.

Letný pobyt pre ľudí s mentálnym postihnutím bol venovaný rozvoju komunikácie a sociálnych zručností. Okrem toho veľa aktivít smerovalo k celkovému rozvoju motorickej koordinácie. Denné aktivity mali nielen relaxačný, ale aj vzdelávací charakter. Počas nich sa asistenti snažili stimulovať účastníkov k samostatnosti, zodpovednosti a k aktívnemu prístupu k voľno-časovým a oddychovým aktivitám. Terapeuticko-rehabilitačne pôsobili mnohé pripravené podujatia športového a pohybového charakteru.

Piatrová, 17. - 23. 7. 2006

Zúčastnilo sa ho 45 ľudí. Aj tento pobyt bol zameraný na rozvoj a zdokonaľovanie sa vo vzájomnej komunikácii a sociálnych zručnostiach, motorike a motorickej koordinácii. Návšteva v skanzene Martin, kúpaliska vo Vrútkach a turistické prechádzky po okolí vytvárali priestor na vzájomné poznávanie sa, komunikovanie a pomáhajúce si.

Každý deň prebiehalo vzdelávanie asistentov v oblastiach: mentálne postihnutie, komunikácia a asertivita a tiež diskusné fóra sebaobhajcov na témy - sebaobhajcovanie, naše práva. Veľmi atraktívnym bol tzv. bubnový deň, ktorý sa uskutočnil vďaka spolupráci so združením Drumbľa. Aktivity boli zamerané na spoznávanie rôznych hudobných nástrojov, predovšetkým afrických bubnov, hrkálók a pod. Táto aktivita mala okrem terapeuticko-úložky aj smelujúcu funkciu.

JAS Bardejov - Mníchovský potok, 30. 7. - 5. 8. 2006

Pobytu sa zúčastnilo 34 sebaobhajcov a asistentov. Ľudia s mentálnym postihnutím si mohli vyskúšať sociálne zručnosti v presadzovaní svojej potreby trávenia voľného času, aktívneho oddychu a podobne. Trénovali sa v samostatnosti vo vzťahu k hygienickým a samoobslužným návykom, podieľali sa na plánovaní svojich, ale aj spoločných aktivít celého týždňa. Asistenti plnili podpornú funkciu, poskytovali ľuďom s mentálnym postihnutím čo najviac stimulov na rozvoj ich osobnosti.

Kopytovská dolina, 7. - 13. 8. 2006

Pobytu sa zúčastnilo 45 ľudí. Letný pobyt bol zameraný na tréning schopností komunikácie a sebaaprezentácie. Okrem toho sa mladí ľudia s mentálnym postihnutím učili manažovaniu vlastného života a učili sa samostatnosti. Denné aktivity mali i športový charakter. Pestré hry, ktoré pripravovali nielen asistenti, ale aj sami ľudia s mentálnym postihnutím, boli veľmi obľúbené a zamerané na aktívne trávenie voľného času. Veľa aktivít smerovalo k rozvoju motoriky a hybnosti a celkovému rozvoju motorickej hybnosti. Herci - sebaobhajcovia - si vyskúšali svoj talent v improvizácii a odvahu všetci v nočnej hre. A tancovanie, rozprávanie, spievanie, prechádzky či spoločenské hry boli súčasťou každého dňa. Odkaz z tohto pobytu znie: Nech sa každému podarí porásť, tak ako sme porástli my všetci.

Relax Hotel Avena, Liptovský Ján, 20. - 26. 8. 2006

Pobytu pre dospelých ľudí s kombinovaným postihnutím a ich rodičov sa zúčastnilo 42 ľudí, z toho 1 vedúca, 3 asistentky a 1 psychologička.

Program spolu s asistentkami bol vytypovaný na základe záujmov, kde prevládala tanec, maľovanie a šport. Každý deň po raňajkách bol program v zasadačke alebo vonku, účastníci sa mohli striedať na procedúrach, poobede chodili na prechádzky, každý večer sa účastníci aktívne podieľali na príprave spoločných programov, boli to aktivity kultúrno-spoločenského rázu. Psychologička nielen poskytovala poradenstvo, ale veľmi trpezlivo počúvala rodičov, ktorí sa potrebovali vyrozprávať. Pobyt bol podľa účastníkov aj organizátorov veľmi úspešný a splnil očakávania všetkých zú-

častnených.

Rekondično-integračné pobyty finančne podporilo MPSVR SR, NDS z Fondu Hodina det'om, ZPMP v SR a účastníci.

Vydávanie časopisu Informácie a To sme my

Časopis Informácie vyšiel v roku 2006 5-krát, z toho jedno dvojčíslo. Všetky čísla vyšli v náklade 3000 kusov, vo formáte A4. Vydanie časopisu podporilo MPSVR SR.

Na stránkach časopisu Informácie sme sa venovali starým i novým rubrikám: Legislatíva, EQUAL, Chránené bývanie, Tesco Charita roka 2005, Inclusion Europe, Ľudské práva, Zo zariadení, Zo života ZPMP, Oznamy, Vzdelávanie, Spomienka, Deň krivých zrkadiel, Európa v akcii 2006, Disability Intergroup, Listáreň, Sebaobhajovanie, Udialo sa, Poďakovania, Rovnaké príležitosti, Integrácia, Výtvarný salón 2006, Radničkine trhy 2006, Prieskum, Anglický slovníček, Rekondično-integračné pobyty 2006, 2 % Ľudia ľudom, Konferencia ZPMP v SR, Terapie...

Časopis bol distribuovaný rodinám s ľuďmi s mentálnym postihnutím, ľudom s mentálnym postihnutím, špeciálnym základným školám, domovom sociálnych služieb, pedagógom, dobrovoľníkom, sociálnym pracovníkom, knižniciam, nadáciám, úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, zdravotným poisťovňami, pedagogicko-psychologickým poradiam, poslancom Národnej rady SR, ministerstvám, sponzorom, členom združení a miestnym združeniam a iným záujemcom.

Súčasťou dvojčísla bol aj dvojfarebný časopis To sme my. Tvorcami tohto časopisu boli sami ľudia s mentálnym postihnutím, písaný bol v ľahko čitateľnom štýle. Sebaobhajcovia a ľudia s mentálnym postihnutím informovali čitateľov o letných rekondično-integračných pobytoch, o Radničkinih trhoch, o sebaobhajovaní, o bariérach v ich živote ako aj o tom, prečo je pre nich dôležité vzdelávať sa. Vydanie podporila NDS z Fondu Hodina det'om.

Výtvarný salón ZPMP

Cieľom výstavy bolo poukázať na talent a nadanie, ktoré sa v ľuďoch s mentálnym postihnutím ukrýva. Cez výtvarné umenie sa snažia vyjadriť to, čo častokrát nevedia vyjadriť prostredníctvom slov. Cez umenie hovoria o svojich snoch, túžbach, prianiach, o rodine, priateľstve a rôznych životných udalostiach.

11. ročník výstavy sa konal v meste Dunajská Streda. Do celoslovenskej výstavy sa zapojilo 69 domovov sociálnych služieb, miestnych združení ZPMP, jednotlivcov a škôl z celého Slovenska. Hlavnou témou výstavy bola: „Čím by som chcel/-a byť“. Výstava sa konala pod záštitou štátneho tajomníka Ministerstva kultúry Jozefa Langa.

13. 10. 2006 sa konala slávnostná vernisáž výstavy v priestoroch Mestského kultúrneho strediska v Dunajskej Strede. O kultúrny program sa postarali deti zo špeciálnej základnej školy z Dunajskej Stredy. Svojimi piesňami a básňami navodili veľmi príjemnú atmosféru. Na vernisáži sa odovzdávali ceny víťazom. Po odovzdaní cien a kultúrnom programe sa uskutočnila prehliadka výstavy. Výstava trvala do začiatku decembra.

Výtvarný salón finančne podporilo MK SR a mnohí sponzori.

Deň krivých zrkadiel

Hlavným cieľom tohto projektu bolo odbúravanie predsudkov voči ľuďom s mentálnym postihnutím a upovedomenie verejnosti o tom, že ľudia s mentálnym postihnutím žijú a chcú žiť medzi nami. Program pozostával z verejnej finančnej zbierky a kultúrneho programu.

Do spolupráce sa zapojilo 57 dobrovoľníkov, študentov stredných a vysokých škôl. Stredoškolskí študenti sa zúčastnili verejnej finančnej zbierky, ktorá sa konala v deň akcie v uliciach mesta Bratislavy. Dobrovoľníci zastavovali ľudí, aby im venovali leták a pohľadnicu so zrkadielkom. Keďže nás podporilo Ministerstvo kultúry SR, ktorého finančné prostriedky sme použili na výrobu pohľadníc so zrkadielkom, tieto pohľadnice sa nepredávali, ale rozdávali občanom, ktorí prispeli do tejto zbierky. Finančné prostriedky boli použité na realizáciu vzdelávacích aktivít pre ľudí s mentálnym postihnutím, na nákup rehabilitačných a kompenzačných pomôcok a na nákup muzikoterapeutických pomôcok do chráneného bývania na Hanulovej ulici č. 3 v Bratislave. Vyvrcholením celej akcie bol koncert, ktorý sa konal na Hlavnom námestí v Bratislave v podvečerných hodinách. Vystupovali tam ľudia s mentálnym postihnutím z domovov sociálnych služieb v Bratislave, sebaobhajcovia - ľudia s mentálnym postihnutím, osobnosti, ako aj známi slovenskí umelci.

Obhajoba práv a záujmov a sebaobhajovanie

Patrí medzi prioritné činnosti ZPMP v SR. V roku 2006 sme pripomienkovali návrhy noviel zákona o sociálnom poistení, o službách zamestnanosti, o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Pokračovali sme v aktivitách zameraných na vznik nového zákona o sociálnoprávnej ochrane dospelých. Po voľbách sme sa opätovne obrátili na MPSVR SR a písomne upozornili na potrebu prijatia takejto zákonnej normy. Zatiaľ máme prísľub, že v rámci tohto volebného obdobia bude takýto zákon prijatý. Chceme tomu veriť, nakoľko je to aj v Programovom vyhlásení vlády z roku 2006. Počas roka sme sa snažili presadiť aj zmenu zákona o životnom minime, ktorý sa nám javí diskriminačný vzhľadom na pracujúcich občanov, ktorí poberajú invalidný dôchodok. Zmenu sa nám zatiaľ nepodarilo presadiť, v aktivitách budeme pokračovať aj v roku 2007, rovnako ako v aktivitách zameraných na zlepšenie služieb zamestnanosti. Od konca roku 2006 sa pripravujú na MPSVR SR nové zákony - zákon o sociálnych službách a zákon o kompenzáciách. Oba návrhy nových zákonov sme pripomienkovali i v roku 2006. V snahe informovať a vzdelávať členov ZPMP o implementácii a praktickom využití antidiskriminačného zákona sme pripravili a zrealizovali antidiskriminačný tréning pre 15 účastníkov z celého Slovenska a niekoľko prednášok na tému ľudské práva.

Aktivity boli financované zo zdrojov ZPMP v SR a MPSVR SR.

Sebaobhajovanie a mainstreaming

Čo je sebaobhajovanie?

Človek s mentálnym postihnutím sa celý svoj život vyrovnáva s následkami vlastného postihnutia a prekonáva ich, učí sa to, čo sa ľudia bez postihnutia učia bezprostredne. Má ťažkosti s rozhodovaním sa, riešením problémov, zvládaním konfliktov, asertívnym správaním, prijatím sociálnych rolí náležiacich veku a ich adekvátnym zvládaním.

Jedným z tradičných vzťahov k ľuďom s mentálnym postihnutím je poskytovanie starostlivosti verusus prijímanie starostlivosti. Človek s mentálnym postihnutím sa neraz pokúša presvedčiť okolie, že potrebuje len nevyhnutnú mieru podpory a pomoci, ktorá by mala rešpektovať jeho predstavy o naplňaní času vlastného života. Samozrejme, podmienkou je, aby jeho životné plány ako i predstavy o každodennom živote neboli sociálne nebezpečné, nestali sa deštruktívne voči nemu samému a neohrozovali jeho prirodzenú existenciu medzi ostatnými ľuďmi.

Žitie v chránenom bývaní, chodenie do práce, zvládanie základných domácich prác, vytvorenie partnerského vzťahu, trávenie voľného času podľa preferovaných záujmov nikto z nás za neprírodné a nebezpečné určite nepovažuje, predsa však si ľudia s mentálnym postihnutím tieto elementárne výdobytky musia obhajovať. A práve na tento účel sa trénujú v zručnosti hájiť vlastné práva a predstavy - v sebaobhajovaní.

Sebaobhajovanie znamená, že ľudia s mentálnym postihnutím individuálne alebo v skupinách (najoptimálnejšie oboma spôsobmi) hovoria, resp. jednáajú sami za seba alebo za druhých, prípadne v prospech záležitostí, ktoré sa týkajú ľudí s postihnutím. Je to schopnosť jedinca účinne sa dorozumieť, vyjadrovať sa, vyjednávať alebo presadzovať vlastné záujmy, túžby, potreby a práva.

Dôležitou súčasťou je nekončiaci tréning zodpovednosti za vlastné rozhodnutia. Sebaobhajovanie je postavené na tom, že ľudia s mentálnym postihnutím vedia, čo chcú a za čo bojujú. Ak sa rozhodnú bojovať proti diskriminácii, mali by vedieť, v čom sa cítia byť diskriminovaní. Ak sa rozhodnú trénovať schopnosť hájiť svoje práva, mali by vedieť, aké ich práva sú. Ak budú chcieť obhajovať svoje životné plány pred rodičmi, opatrovníkmi, vychovávateľmi, je nevyhnutné, aby vedeli, čo od života očakávajú a ako si svoj život predstavujú. Sebaobhajovanie je určené všetkým osobám s mentálnym postihnutím, nezáleží na druhu a stupni mentálneho postihnutia. Čo od neho závisí, sú metódy jeho tréningu.

Práca so sebaobhajcami a v prospech sebaobhajovania sa v roku 2006 opäť zintenzívnila. Pokračoval zahraničný vzdelávací projekt sebaobhajovania v spolupráci s Inclusion Europe, **podporený Európskou komisiou**, pod názvom **Mainstreaming Mental Disability Policy**. V rámci tohto projektu expert Dušan Novák odovzdával svoje skúsenosti zo zahraničných ciest ostatným sebaobhajcom z rôznych miest Slovenska. Do pripravených workshopov sa zapojili sebaobhajcovia z Jakubova, Popradu, Bratislavy, Vranova nad Topľou a Vrbového. Počas ročného trvania projektu si sebaobhajcovia rozšírili svoje zručnosti a vedomosti z oblasti sebaobhajovania, zakladania skupín sebaobhajcov

a tréningu komunikácie - ako komunikovať s politikmi. Spolu sa vyškolilo 44 sebaobhajcov. Vďaka získaným vedomostiam by mali vedieť šíriť myšlienky a informácie medzi ostatných sebaobhajcov vo svojom meste. Všetci počas roka tvrdo na sebe pracovali a odvedli veľký kus práce.

Sebaobhajoba ako forma sociálnej integrácie občanov s mentálnym postihnutím - pod týmto názvom sme 1.7. 2006 začali realizovať projekt, ktorý finančne podporila Nadácia pre deti Slovenska z fondu Hodina detí om. Projekt trvá do 30. 6. 2007.

Cieľom projektu je vzdelávanie mladých ľudí s mentálnym postihnutím v oblasti základných ľudských práv, zamestnávania, sociálnych služieb, oboznámenie sa a riešenie problémov vyplývajúcich z rôznych foriem diskriminácie. Teoretická časť je vždy spojená s diskusiou a praktickým nácvikom modelových situácií. Rozvoj zručností a schopností u mladých ľudí s mentálnym postihnutím je upevňovaný pravidelnými stretnutiami, ktoré sa konajú 3-4 krát mesačne. Jedným z výstupov stretnutí bolo číslo časopisu TO SME MY. V decembri sme zorganizovali besedu pre rodičov, rodinných príslušníkov a priateľov, na ktorej sme ich informovali o preberaných témach a oblastiach.

Sebaobhajovanie bolo okrem vyššie uvedených zdrojov podporené Slovenským plynárenským priemyslom, Slovenskou humanitnou radou, MPSVR SR a ZPMP v SR.

Sociálne služby

Poskytovanie sociálnej služby v zariadení chráneného bývania:

Chránené a podporované bývanie je jedna z možností, ako ľuďom s mentálnym postihnutím umožniť žiť bežným spôsobom života ako ostatní vrstovníci. Potreby človeka s mentálnym postihnutím možno najlepšie naplniť v jeho prirodzenom prostredí, v rodine, v mieste, kde vyrastal a kde má svoje zázemie. Chránené bývanie tvorí výbornú alternatívu k ústavnej starostlivosti, kde je neraz mnoho ľudí na jednom mieste, v jednej inštitúcii, klienti strácajú svoje pôvodné sociálne väzby a väčšinou sa stávajú pasívnymi a celkom závislými od poskytovaných služieb. Každý človek túži po mieste, ktoré môže nazvať svojím domovom, kde sa cíti bezpečne a kde je slobodný.

Ciele služby:

- Zabezpečenie bývania v byte I. kategórie na Hanulovej ul. č. 3 v Bratislave - Dúbravke pre troch klientov s mentálnym postihnutím.
 - Zabezpečenie dohľadu (sledovanie činnosti a správania) klientom.
- Vzhľadom na špecifickosť mentálneho postihnutia a skúsenosti zo spolupráce s inými Európskymi krajinami, ktoré poskytujú služby v rôznych typoch chráneného bývania, poskytovalo ZPMP v SR klientom ďalšie služby, a to najmä:
- Podpora sebarealizácie a všestranného rozvoja životných zručností klientov: spracovanie, aktualizácia a napĺňanie plánov osobného rozvoja klientov.
 - Plánovanie, zabezpečovanie a koordinácia voľnočasových aktivít klientov zameraná na uspokojovanie potrieb a rozvoj záujmov: pomoc pri výbere, sprievod na akcie, vybavovanie dovolenky.
 - Zabezpečenie rozvoja rodinných vzťahov: osobný a telefonický kontakt s rodinou a príbuznými klientov, pravidelné stretnutia.
 - Zmierňovanie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia: manažment osobnej asistencie klientom, sprievod a pomoc pri vybavovaní úradných záležitostí, zdravotnej starostlivosti, pomoc pri nakupovaní a hospodárení s peniazmi, zabezpečenie komunikácie so zamestnávateľmi klientov.
 - Poskytovanie sociálneho, právneho a špeciálnopedagogického poradenstva.

Klientom boli vypracované programy osobného rozvoja, na ktorých základe asistenti pracovali na osobnostnom raste klientov a na zlepšovaní ich schopností a zručností. Počas dňa boli klienti v zamestnaní alebo v ZSS. Dohľad bol poskytovaný podľa potreby v popoludňajších, nočných a ranných hodinách, prípadne v čase osobného voľna. V čase, keď boli klienti mimo zariadenia, využívali služby osobnej asistencie.

Pravidelné činnosti spojené s chráneným bývaním boli:

mesačné vystavovanie vyúčtovania pre klientov, nakoľko klienti sa dohodli aj na spoločnom stravovaní, mesačne rozúčtovanie stravného, týždenné vypracovanie rozpisu služieb asistentov CHB, pomoc klientom s manažmentom osobnej asistencie, priebežné zabezpečovanie komunikácie medzi zariadením CHB a zamestnávateľom a zariadeniami, ktoré klienti navštevovali počas dňa, priebežné nakupovanie a hospodárenie s peniazmi na stravu prostredníctvom

pokladne klientov, pomoc s prípravou večere a raňajok podľa potreby, vypracovávanie čiastkových úloh podľa plánov osobného rozvoja, mesačné stretnutia s asistentmi, stretnutia s príbuznými podľa potreby, poradenstvo a supervízia asistentom podľa potreby, ekonomické a účtovnícke práce, komunikácia s MČ Bratislava Dúbravka - so sociálnym oddelením podľa potreby, komunikácia s dodávateľmi služieb podľa potreby (voda, elektrina, nájomné, plyn, telefón a pod.) podľa potreby, komunikácia s Bratislavským samosprávnym krajom - oddelením sociálnych služieb podľa potreby.

Financovanie sociálnych služieb bolo podporené príspevkom z Bratislavského samosprávneho kraja.

V roku 2006 sme realizovali obnovu a rekonštrukciu bytu, projekt **Komplexné služby - nástroj na skvalitňovanie života občanov s mentálnym postihnutím podporila nadácia SOCIA a mestská časť Dúbravka.**

Začiatok realizácie projektu prebiehal v plnej prevádzke bytu. Obyvatelia bytu chodili do práce, venovali sa svojim voľnočasovým aktivitám a trávili čas doma. Ak sme chceli obidvom sprostredkovať aj takúto realitu života, bolo potrebné, aby nemali vytvorené umelé prostredie pohody a pohodlia, do ktorého sa nastahujú. Obmedzenia, prechodný neporiadok súvisiaci s výmenou okien dával priestor na uvedomovanie si a zažívanie toho, že domov si vyžaduje údržbu, opravy a niekedy aj väčšiu rekonštrukciu. Cieľom projektu okrem rekonštrukcie chráneného bývania bol zámer, aby obyvatelia bytu v čo najväčšej miere participovali na tejto rekonštrukcii a rozhodovali o zariadení svojho bytu. Nákupy aj zariadenie sme realizovali spoločne s nimi. Uskutočnili sme niekoľko stretnutí v chránenom bývaní s obyvateľmi bytu, na ktorých sme rozprávali o ich predstavách, potrebách a snoch. Skúsenosti z nákupov sú opísané v časopise Informácie ZPMP v SR, č. 3-4/2006.

Počas realizácie projektu sme aktívne komunikovali s firmami, ktoré vykonávali jednotlivé práce. Vnímali sme to ako priestor na komunikáciu a predstavenie ľudí s mentálnym postihnutím. Opäť sa nám potvrdilo, že osobné stretnutia s ľuďmi s mentálnym postihnutím sú jednou z ciest búrania bariér a zmeny postojov jednotlivcov, firiem a celej spoločnosti.

Vzdelávanie - rozvoj ľudských zdrojov

Vzdelávanie patrí medzi hlavné programy ZPMP v SR od vzniku organizácie. Besedy, prednášky, semináre, tréningy, konferencie... Je veľa rôznych foriem, ktoré sme realizovali i v roku 2006. **Aktivity boli finančne podporené MPSVR SR, Aktion Mensch Nemecko, ESF IS EQUAL, ZPMP v SR, sponzormi.**

Projekt Profesionalizácia práce v miestnych združeniach ZPMP

Partneri projektu:

- Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR
- Lebenshilfe Bördeland, Stassfurt Nemecko

Donor: Aktion Mensch

Cieľ projektu:

- Vzdelávanie rodičov, odborných pracovníkov, ľudí s mentálnym postihnutím, členov a riadiace sily ZPMP, pracovníkov, ktorí pracujú v chránených dielňach, zamestnancov DSS a aktivistov, ktorí aktívne hája a presadzujú práva ľudí s mentálnym postihnutím.
- Skvalitňovanie práce a služieb určených pre ľudí s mentálnym postihnutím v miestnych ZPMP ako aj v zariadeniach sociálnych služieb po celom Slovensku.

Ako to prebiehalo:

Na začiatku projektu boli vytvorené dve vzdelávacie skupiny, vzdelávanie sa konalo v rokoch 2005 - 2006, završené bolo záverečnými skúškami.

Bratislava: vyškolilo sa 8 ľudí (7 žien a 1 muž)

Košice: vyškolilo sa 15 ľudí (10 žien a 5 mužov)

Absolvované moduly:

- Základy sociálnych vedomostí a zručností
- Podpora v oblasti legislatívy - Sociálno-právna ochrana, Antidiskriminačný zákon, Zákon o rodine, Zákon o sociálnej pomoci, Zákon o sociálnom poistení, Správne konanie, Spôsobilosť na právne úkony, Zákon o službách zamestnanosti...
- Finančný a personálny manažment
- Marketing neziskových organizácií

- Public relations
- Komunitné plánovanie
- Politický lobing
- Sexuálna výchova osôb s mentálnym postihnutím

Praktická stáž:

24 ľudí absolvovalo praktickú stáž v zariadeniach Lebenshilfe v Stassfurte v Nemecku

Navštívili: chránené dielne, chránené bývanie, zariadenia pre deti. Stáž bola podrobne popísaná v časopise Informácie č. 3, 4, 5.

Do vzdelávania sa zapojili: ZPMP Bratislava Echo, DSS prof. Karola Matulaya Bratislava, ZPMP Nitra, ZPMP Dunajská Streda, ZPMP Komárno, Stacionár NÁŠ DOM n.o., Trnava, ZPMP Nová Dubnica, ZPMP Zvolen, ZPMP Svidník, ZPMP Stropkov, ZPMP Vranov nad Topľou, ZPMP Prešov, ZPMP Kežmarok, ZPMP Poprad, ZPMP Plešivec.

Projekt: Rozvoj kapacity a posilnenie štruktúry ZPMP v SR

Partneri projektu:

- Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR
- Lebenshilfe Marburg Nemecko

Donor: Aktion Mensch

Cieľ projektu:

Hlavným zámerom projektu je poskytnúť podporu na posilnenie národného centra a vytvorenie regionálnych centier ZPMP v SR tak, aby boli schopné podporiť prácu svojich miestnych organizácií pri presadzovaní práv a záujmov ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodín, pri zlepšení ich životných podmienok a zamedzení sociálneho vylúčenia.

- Vybudovať tri regionálne informačno poradenské centrá ZPMP v SR.
 - Zabezpečiť školenia a tréningy pre rodičov, členov ZPMP v SR a lídrov s cieľom zvýšiť ich schopnosti aktívne presadzovať a obhajovať práva ľudí s mentálnym postihnutím na národnej a regionálnej úrovni.
 - Podporovať dialóg a prepojenie medzi Lebenshilfe Nemecko a ZPMP v SR na národnej úrovni a regionálnej úrovni
- Vzdelávacie kurzy sa konali v priebehu roka 2006 Bratislave. Zúčastňovalo sa na nich 6 - 10 osôb.

Absolvované moduly:

- Etika v sociálnej práci
- Strategický manažment v sociálnej práci
- Práca s médiami
- Vedenie ľudí, riadenie tímov a organizácií

Účastníci veľmi pozitívne hodnotili úroveň vzdelávania, veľa sa naučili o sebe, o spôsoboch riadenia organizácie, ale aj o typoch vedenia ľudí.

Čo nás čaká v roku 2007:

- Dobrovoľníctvo
- Občianska advokácia

Úlohu vybudovať regionálne centrá zabezpečovali paralelne dva projekty, okrem vyššie uvedeného to bol aj projekt EQUAL. V priebehu celého roka sa uskutočnilo 16 pracovných, monitorovacích a hodnotiacich stretnutí v Prešove, Košiciach a Bratislave. Do projektov sa zapojili miestne ZPMP z regiónov, rokovali sme so zástupcami samosprávnych krajov. V júli 2006 bola založená nezisková organizácia Krajské poradenské centrum v Prešove, zakladateľmi boli ZPMP Prešov, ZPMP v SR; členmi Správnej rady sa stali lídri ZPMP z Prešovského kraja a verejné osobnosti. Koncom roka sa založila druhá nezisková organizácia v Košiciach.

Partnerská spolupráca

Niekoľko inovatívnych nástrojov na podporu zamestnanosti občanov s mentálnym postihnutím - projekt je realizovaný v rámci Iniciatívy spoločenstva EQUAL, ktorá je financovaná z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu. Implementačným orgánom tejto iniciatívy na Slovensku je Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny SR prostredníctvom

Riadiaceho orgánu Iniciatívy spoločenstva EQUAL a Národnej podpornej štruktúry pre EQUAL. Cieľom je prispieť k znižovaniu nerovností na trhu práce, k podpore občanov s mentálnym postihnutím v oblasti zamestnanosti, k posilneniu vplyvu regionálnych mimovládnych organizácií v oblasti napĺňania rovnakého prístupu pre všetkých v rôznych oblastiach života a v oblasti boja proti diskriminácii.

Ciele projektu:

- Rozvoj centier komplexných služieb komunitného charakteru zameraných na poskytovanie informačnej, poradenскеj a vzdelávacej činnosti v Prešove a v Košiciach.
- Príprava a realizácia vzdelávacích kurzov a súvisiacich aktivít pre ľudí s mentálnym postihnutím a zamestnancov domov sociálnych služieb pre občanov s mentálnym postihnutím.
- Vytvorenie Internetovej poradne a informačných databáz. Cieľom je vytvorenie komplexného systému informačného poradenstva a jeho ľahká dostupnosť.
- Rozvoj nadnárodnej spolupráce - rozvíjanie spoločných pracovných skúseností, vytvorenie profilu špecifického odborného pracovníka - sprostredkovateľa v procesoch sociálnej a pracovnej integrácie. Ďalšou úlohou je vytvoriť prenosný model „sociálnej farmy“, ktorá bude využívať skúsenosti z iných krajín a v neposlednom rade je to zdieľanie dobrej praxe v uplatňovaní metodiky budovania centier integrovaných služieb a vytvorenie nástrojov a metodiky boja proti predsudkom a diskriminácii.

Vedúci partner:

- Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR (ZPMP v SR)
 - úlohy za oblasť manažmentu, monitoringu, mainstreamingu obhajoby práv a záujmov, poradenstva, vzdelávania, nadnárodnej spolupráce.

Členovia rozvojového partnerstva:

- Domov sociálnych služieb Hestia Pezinok
 - úlohy za oblasť vzdelávania zamestnancov DSS, realizácia kurzu
- Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Prešove
 - realizácia kurzov pre dospelých ľudí s mentálnym postihnutím, úlohy za oblasť poradenstva a obhajoby práv a záujmov
- Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím Nádej v Košiciach
 - úlohy za oblasť poradenstva a obhajoby práv a záujmov
- Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Petržalke
 - realizácia kurzov pre dospelých ľudí s mentálnym postihnutím

Výsledky (produkty) projektu:

- **Vytvorené dokumenty Špecifikácia činností Krajského poradenského centra v Prešove a Košiciach.** Obsah: Podklad pre vznik Krajského poradenského centra v Prešove a Košiciach. Identifikovali sme činnosti, ktoré bude realizovať regionálne poradenské centrum, pričom sme vychádzali z analýzy potrieb a vlastných možností Rozvojového partnerstva. Dokument sa stal podkladom na spracovanie štatútu novo vznikajúcej neziskovej organizácie v Prešove a Košiciach.
- **Dokument Profil regionálneho poradcu.** Obsah dokumentu tvoria odborné, osobnostné, kvalifikačné a ďalšie predpoklady na zvládnutie funkcie poradcu pre občanov s mentálnym postihnutím a ich rodiny.
- **Vzdelávací program pre dospelých občanov s mentálnym postihnutím.** Program zahŕňa rôzne informácie a nácvik zručností potrebných nielen pri zamestnávaní sa, ale aj pri každodennom fungovaní na pracovisku. Kurz bol rozdelený na tri oblasti: Sebapoznanie a nácvik komunikačných zručností, Zamestnanie, Riešenie konfliktov a reálnych situácií na pracovisku. Zostaveniu kurzu predchádzal prieskum vzdelávacích potrieb. V kurzoch sa vzdelalo 60 občanov s mentálnym postihnutím v Bratislave a Prešove.
- **Vzdelávací program pre zamestnancov DSS Hestia Pezinok.** Kurz bol zameraný na vzdelávanie v právnej oblasti a oblasti komunikačných zručností potrebných pre prácu s ľuďmi s mentálnym postihnutím. Vzdelávania sa zúčastnilo 16 zamestnancov.
- **Zriadenie krajského poradenského centra v Prešove** - nezisková organizácia poskytujúca všeobecno-prospešné služby. Obsah: jedným z výsledkov analýzy potrieb bolo zriadenie regionálneho centra, v ktorom sa budú poskytovať poradenské služby, koordinovať činnosť združení v regióne, obhajovať práva a záujmy občanov s mentálnym postihnutím a ich rodín, vzdelávacie aktivity a spolupráca s VÚC Prešov. Okrem partnerov projektu sa zapojili aj miestne ZPMP v kraji.
- **Zriadenie Internetovej poradne.** Obsah: pre občanov s mentálnym postihnutím, ich rodiny, pre odborníkov a verejnosť sa poskytuje sociálne, právne a špeciálnopedagogické poradenstvo. Internetová poradňa je dostupná

na stránke www.zpmpvsr.sk v rubrike Internetová poradňa. V Internetovej poradni je zaregistrovaných 67 ľudí a navštívilo ju 5420 ľudí. Konkrétne poradenstvo využilo 46 ľudí.

Informačné databázy Prešovského a Košického kraja - obsah databáz tvoria informácie z oblasti poradenstva, vzdelávania, sociálnych služieb, zamestnávania, odbornej literatúry, dôležité kontakty a pod. Pri zostavovaní databáz sa spolupracovalo priamo s občanmi z regiónu.

Čo nás čaká dokončiť v roku 2007?

- Začať činnosť v Krajskom poradenskom centre v Košiciach
- Vytvoriť Informačnú databázu Bratislavského kraja
- Vydať Manuál pre vzdelávanie občanov s mentálnym postihnutím, akreditovať kurzy
- Vydať Odbornú publikáciu pre vzdelávanie zamestnancov DSS
- Vydať manuál Ako zriadiť Krajské poradenské centrum
- Vydať dokument Spoločné postupy na elimináciu predsudkov týkajúcich sa ľudí s postihnutím (verejné povedomie, predsudky a stereotypy) - nadnárodná spolupráca

Projekt **Niekoľko inovatívnych nástrojov na podporu zamestnanosti občanov s mentálnym postihnutím** IS EQUAL riešil od samého začiatku množstvo problémov súvisiacich hlavne s administráciou a spôsobom financovania. Riešili sme problémy s podpisovaním dodatkov zmlúv, podávaním žiadostí o zálohové platby a refundácie. Podmienky boli nejasné a pravidlá sa v priebehu mesiacov neustále menili. Vznikali nové a nové, často i neúplné usmernenia. Často sa vracali žiadosti na dopracovanie, čím sa predlžovali termíny. Tento mechanizmus sa, bohužiaľ, z pohľadu nášho partnerstva nezmenil ani do konca roka 2006, keď ZPMP v SR malo preplatené refundácie len za december 2005! Do finančných problémov sa dostali takmer všetci partneri projektu, meškanie spôsobilo nutnosť prejsť na systém pôžičiek a tiež spôsobil posun realizácie niektorých plánovaných aktivít, neprímerané zaťaženie kapacít realizátorov i administrátorov. Nečerpanie finančných prostriedkov podľa finančných plánov a ohrozenie i niektorých ďalších aktivít sme museli riešiť tiež žiadosťou o zmenu termínu ukončenia projektu ako aj zmenu rozpočtu. Myšlienkam projektu naďalej veríme, mnohé z aktivít boli úspešne završené. V júni 2007 sa uskutoční záverečná konferencia, na ktorej budú predstavené nielen výstupy nás a našich partnerov, ale aj zaujímavé a podnetné produkty nadnárodnej spolupráce

Zahraničné vzťahy

ZPMP v SR je od roku 1994 riadnym členom medzinárodnej organizácie Inclusion International (II) - jedna z najväčších medzinárodných organizácií, ktorá pracuje v prospech ľudí s postihnutím, vrátane ľudí s mentálnym postihnutím. Od mája 2003 sme členom neziskovej organizácie Inclusion Europe (IE), ktorá ovplyvňuje európsku politiku vzhľadom na potreby ľudí s mentálnym postihnutím, ich rodín a organizácií. Vďaka členstvu v týchto organizáciách môžeme aktívne ovplyvňovať sociálnu politiku a vstupovať do riešenia otázok týkajúcich sa občanov s mentálnym postihnutím.

Naše aktivity v rámci členstva v organizáciách II a IE za rok 2006:

- V dňoch 18. - 20. mája 2006 sa konala už tradičná konferencia Inclusion Europe **Európa v akcii 2006**, ktorej hlavnou témou bolo celoživotné vzdelávanie. Na konferencii sa stretlo 250 účastníkov z celej Európy. Aj ZPMP v SR malo svoje zastúpenie, reprezentovali nás Mgr. Iveta Mišová, Mgr. Jana Brnová a sebaobhajkyňa Tamara Volková. Konferenciu otvorila odstupujúca prezidentka Inclusion Europe pani Francoise Jan, ktorá v úvodnom referáte vyzdvihla dôležitosť celoživotného vzdelávania pre ľudí s mentálnym postihnutím. Počas troch dní odzneli rôzne príspevky, príklady dobrej praxe a diskutovalo sa o rôznych modeloch vzdelávania dospelých.
- Nadviazanie pracovnej spolupráce a výmenu skúseností priniesla v roku 2005 účasť na medzinárodnom seminári **Dialóg medzi Východom a Západom, sieťovanie ako stratégia do budúcnosti**. Spolupráca pokračuje a v rámci nej sa uskutočnil medzinárodný workshop v ruskom meste Nižný Novgorod v dňoch 9. - 15. 6. 2006. Cieľom tohto workshopu bolo spresniť podoby spolupráce, vytvárať siete medzi rôznymi organizáciami v rôznych krajinách. Účastníkmi workshopu boli zástupcovia organizácií, ktoré pracujú v prospech ľudí s mentálnym postihnutím z Nemecka, Ukrajiny, Ruska, Gruzínska, Bieloruska, Bosny a Hercegoviny, Škótska a Slovenska (ZPMP v SR). Ústrednými témami boli práva ľudí s mentálnym postihnutím, práca a možnosti vzdelávania ľudí s mentálnym postihnutím, bývanie ľudí s mentálnym postihnutím. Výstupom bola dohoda o konkrétnych úlohách a krokoch, ktoré jednotliví partneri podniknú.

● ZPMP v SR sa pripojilo k európskej výzve **Aby deinštitucionalizácia nebola iba slovo....**

Túto výzvu iniciovala organizácia Inclusion Europe. Bola založená nová organizácia European Coalition for Community Living (ECCL), ktorej členom sa stalo aj ZPMP v SR.. Cieľom organizácie je angažovať sa pre podporu, rozvoj a poskytovanie komunitných služieb ako alternatívy k inštitucionalizácii ľudí s postihnutím.

● Účasť na seminári „Viac vedieť znamená viac urobiť“ v dňoch 20. - 24.

októbra 2006, Poronin, Poľsko, ktorý organizovalo združenie Arteria z Poľska. Zúčastnili sa ho ľudia pracujúci s ľuďmi so zdravotným postihnutím a to z Poľska, Rumunska, Bulharska, Írska, Škótska, Švédska, Grécka, Talianska, Portugalska, Turecka a Slovenska. Počas štyroch dní sa účastníci navzájom zoznamovali, odovzdávali si vzájomne informácie o svojich organizáciách a aktivitách. Hlavným cieľom seminára bolo predstavenie projektu, ktorý má názov Program mládež.

● V januári 2006 sme na pôde ZPMP v SR zorganizovali pracovné stretnutie s partnermi zo Španielska a Talianska, s ktorými máme uzavretú nadnárodnú spoluprácu v rámci projektu EQUAL. V októbri 2006 sme sa v rámci tohto projektu zúčastnili pracovného stretnutia v Taliansku.

● V dňoch 24.-26.11.2006 sme sa zúčastnili v Českej republike v Třebíči ako čestný hosť XI. Národnej konferencie SPMP ČR. Témami jednotlivých seminárov bola diskriminácia ľudí s mentálnym postihnutím z dôvodu zdravotného postihnutia a z dôvodu zamestnávania, obhajoba práv ľudí s mentálnym postihnutím, celoživotné vzdelávanie a integrácia ľudí s mentálnym postihnutím do spoločnosti, sebaobhajovanie.

Spolupráca

Ďakujeme všetkým spolupracovníkom, partnerom, sponzorom a dobrovoľníkom za spoluprácu a pomoc v roku 2006.

Počas roku 2006 sme sa aktívne spolupodieľali na činnosti a spolupracovali s Národnou radou občanov so zdravotným postihnutím (NROZP v SR), Slovenskou humanitnou radou SHR), Asociáciou organizácií občanov so zdravotným postihnutím (AOZPO v SR), platformou Sociofórum, so Slovenskou sieťou proti chudobe, so združením Občan a demokracia, občianskym združením Inklúzia, Asociáciou supervízorov a sociálnych poradcov, Radou pre poradenstvo v sociálnej práci, Nadáciou Krajina harmónie, Nadáciou pre deti Slovenska, Spoločnosťou Downovho syndrómu, Ligou za duševné zdravie, Slovenským strediskom pre ľudské práva.

Pokračovali sme v spolupráci a aktivitách súvisiacich s komunitným plánovaním BSK, ktoré boli v jeseni ukončené prieskumom potrieb, pričom výstupy budú známe v roku 2007.

Spolupráca prebiehala s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvom kultúry SR, Ministerstvom vnútra SR, Radou vlády pre problematiku občanov so zdravotným postihnutím, Bratislavským samosprávnym krajom, Košickým samosprávnym krajom, Prešovským samosprávnym krajom, Magistrátom hl. mesta SR Bratislavy, MČ Petržalka, MČ Dúbravka.

Neodmysliteľnou súčasťou práce v združení boli a sú dobrovoľníci, bez pomoci ktorých by sa mnohé aktivity nedali zrealizovať v takej miere a kvalite a samozrejme pomoc sponzorov, ktorí v roku 2006 prispeli finančne alebo materiálno na rozvoj činnosti združenia.

Spracovala: Mgr. Iveta Mišová v spolupráci s kolektívom zamestnancov Republikovej centrály

Bratislava, apríl 2007

Finančná správa k 31. 12. 2006

Súvaha k 31.12.2006 v tis. SK

účet	popis	suma
21	Stavby	351
22	hnutelné veci	485
82	Oprávky k hnut.vec.	-377
Za triedu		459
211	Pokladne	9
213	Stravné lístky	4
221	Bankové účty	777
Za triedu		790
311	Odberatelia	89
314	Poskytnuté preddavky	-283
Za triedu		-194
Aktíva celkom		1055
PASÍVA		
321	Dodávatelia	107
336	Odvody do poisťovní	-1
347	Ostatné dotácie	-3595
379	Iné záväzky	500
383	Výdavky bud.období	7
384	Výnosy bud.období	2265
Za triedu		-717
911	Kapitálové fondy	1193
932	Nerozd.zisk a strata min. rokov	81
956	Sociálny fond	2
931	HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK	496
Za triedu		1772
Pasíva celkom		1055

Výsledovka k 31.12.2006 v tis. SK

NÁKLADY		
účet	popis	suma
501	Spotreba materiálu	314
502	Spotreba energie	118
Za skupinu 50		432
511	Oprava a údržba	
512	Cestovné	507
518	Ostatné služby	2952
Za skupinu 51		3459
521	Mzdové náklady	2371
524	Odvody do poisťovní	562
527	Soc.náklady	43
Za skupinu 52		2976
532	Daň z nehnuteľností	12
538	Ostatné dane a popl.	
Za skupinu 53		12
545	Kurzové straty	5
549	Ostatné náklady	670
Za skupinu 54		675
551	Odpisy majetku	146
Za skupinu 55		146
Náklady celkom		7700
VÝNOSY		
601	Tržby za vl.výrobky	78
602	Tržba za služby	308
Za skupinu 60		386
644	Úroky	2
645	kurzové zisky	1
647	Ostatné výnosy	382
649	Ost.finančné výnosy	
Za skupinu 64		385
662	Prijaté granty	6765
663	Prijaté peňažné dary	197
664	Prijaté členské	126
665	Ostatné prijaté príspevy	337
Za skupinu 66		7425
Výnosy celkom		8196

Komentár :

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR vedie podvojnú účtovníctvo. Náklady a výnosy sa sledujú podľa jednotlivých zdrojov príjmov. V roku 2006 sme vyčerpani na pokrytie nákladov 2% z podielu daní v plnej výške.

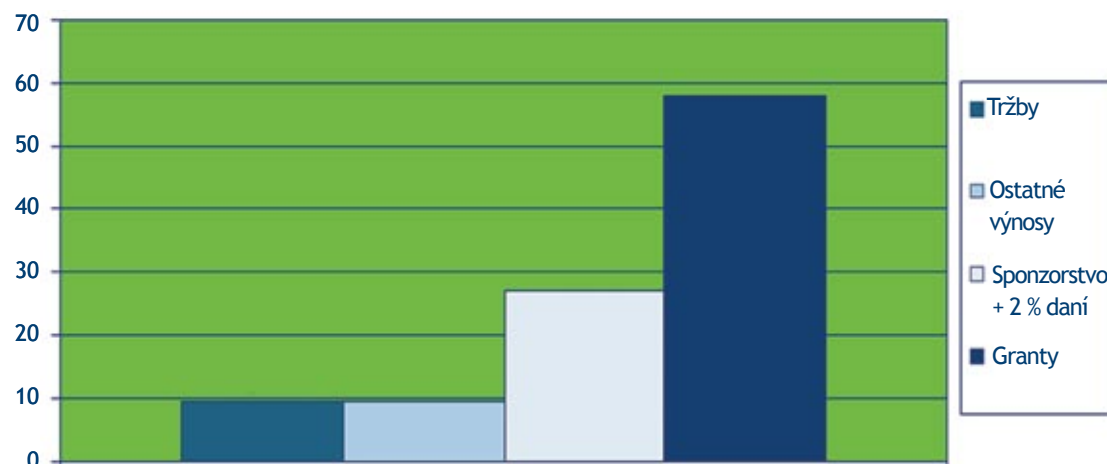
Dotácie boli vyčerpané do 31.12.2006 a riadne zúčtované.

Granty boli účtované zdrojovo. Nevyčerpané granty sú evidované na účte 347.

Všeobecne:

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR vedie účtovníctvo v súlade s právnymi normami Slovenskej republiky. Hodnoverne zobrazuje všetky vzťahy a účtovné prípady. Účtovníctvo sa viedlo v súlade so zákonom č. 595/2003 Z.z. novelizovaného k 1.1.2006. Všetky podklady sú k nahliadnutiu v Republikovej centrále ZPMP v SR na Švabinského ul. č. 7 v Bratislave.

Prehľad výnosov

Správa revíznej komisie ZPMP v SR za rok 2006

Revízna komisia je orgánom ZPMP v SR, v súčasnom zložení bola zvolená na Valnom zhromaždení ZPMP v SR v Bratislave 22. - 23. apríla 2005.

Predseda: Ing. Daniela Kočíšová

Členovia: Viktória Nawalanyová, Milena Wagnerová

Povinnosti revíznej komisie vymedzujú Stanovy ZPMP v SR. Revízna komisia ZPMP v SR pôsobí ako nezávislý orgán, sleduje a kontroluje dodržiavanie stanov, činnosť a hospodárenie ZPMP v SR.

1. Dodržiavanie stanov ZPMP v SR

Stanovy ZPMP v SR nadobudli platnosť schválením Valného zhromaždenia ZPMP v SR v Trenčíne 25. mája 2001.

Činnosť ZPMP v SR bola v súlade s platnými stanovami.

2. Činnosť ZPMP v SR

Hlavným poslaním ZPMP v SR je podpora činností a opatrení zameraných v prospech detí, mládeže a dospelých ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodín.

Činnosť ZPMP v SR sa zameriava najmä na oblasti:

- prevencia a sociálne poradenstvo,
- predkladanie návrhov a pripomienok na zlepšenie starostlivosti o ľudí s mentálnym postihnutím štátnym orgánom,
- rozvoj ľudských zdrojov,
- publikačná činnosť,
- sociálne služby a ich inovácia,
- spolupráca s verejnou správou, s organizáciami tretieho sektora a so súkromným sektorom, s medzinárodnými a nadnárodnými organizáciami.

Sociálne poradenstvo sa zameriava na oblasť včasnej starostlivosti, rehabilitácie, predškolskej a školskej starostlivosti, denných stacionárov, ambulantných a poradenských služieb, zabezpečovania pracovných príležitostí, chránených pracovísk, podporovaného a samostatného zamestnávania a chráneného bývania, pomoci rodine, mobilnej starostlivosti, voľného času a klubovej činnosti. Poradenstvo sa poskytuje individuálne a skupinovo. V prípade potreby sa konzultuje s ďalšími odborníkmi a organizáciami.

V priebehu legislatívneho procesu boli iniciatívne predkladané návrhy a pripomienky k novele Zákona o sociálnom poistení, Zákona o sociálnej pomoci - zákon o sociálnych službách, Zákona o službách zamestnanosti, o kompenzáciách, antidiskriminačného zákona. Obhajoba práv a záujmov ľudí s mentálnym postihnutím je úloha trvalého charakteru. Za účelom skvalitnenia práce zamestnancov, dobrovoľníkov a členov miestnych združení boli organizované školenia, kurzy, semináre a vzdelávacie aktivity. ZPMP v SR usporadúvalo a zabezpečovalo prednášky, semináre, konferencie a sympóziá, kongresy a výstavy prác svojich členov. V roku 2006 bola organizovaná celoslovenská konferencia s medzinárodnou účasťou **Práca ako kľúčový faktor k inklúzii**, 11. ročník celoslovenskej súťažnej prehliadky výtvarných prác ľudí s mentálnym postihnutím **Výtvarný salón ZPMP 2006**.

Deň krivých zrkadiel i v roku 2006 pomohol predstaviť širokej verejnosti skupinu občanov, ktorí doposiaľ boli vytlačení na okraj spoločnosti. Tento deň sa stretol s veľkým záujmom.

Veľmi úspešne prebiehala i práca so sebaobhajcami v troch skupinách. Chránené bývanie v Dúbravke naďalej poskytuje ubytovanie trom klientom.

V rámci publikačnej činnosti ZPMP v SR vydávalo časopis Informácie, odborné publikácie, staralo sa o podporu vydávania beletrie venovanej problému ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodín. Vydávaním odborných brožúr a manuálov, ktoré sú určené širokému okruhu čitateľov, bol pozitívne ovplyvňovaný postoj verejnosti k ľuďom s mentálnym postihnutím.

V roku 2006 boli uskutočnené projekty, na ktoré finančne prispeli MPSVR SR, MK SR, Bratislavský samosprávny kraj, Aktion Mensch Nemecko, ESF IS Equal, Inclusion Europe, MČ Dúbravka, Nadácia Socia, SPP, Slovenská humanitná rada, sponzori, fyzické a právnické osoby na 2 %. Prispeli ku stále sa zvyšujúcej kvalite a podpore činnosti zameranej na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím a ich rodinám.

ZPMP v SR ako člen INCLUSION INTERNATIONAL INCLUSION EUROPE je prizývané na konferencie a semináre s tematikou obhajoby ľudských práv a začlenenia ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodín do spoločnosti.

Členovia revíznej komisie sú prizývaní na zasadnutia orgánov ZPMP v SR, najmä predsedníctva. Predsedníctvo ZPMP v SR bolo zvolené na Valnom zhromaždení ZPMP v SR 22. - 23. apríla 2005, predsedom je Mgr. Ladislav Krajčovič. Predsedníctvo sa stretáva na svojich pravidelných zasadnutiach, z ktorých vyplývajú úlohy a uznesenia. Tieto sa plnia v stanovených termínoch, čo kontroluje vždy aj nasledujúce zasadnutie Predsedníctva ZPMP v SR. O úlohách trvalého charakteru sa priebežne na zasadnutiach referuje. Účasť členov predsedníctva na zasadnutiach je primeraná. Priamu činnosť ZPMP v SR zabezpečuje Republiková centrála ZPMP v SR, ktorej riaditeľkou je Mgr. Iveta Mišová.

3. Hospodárenie ZPMP v SR

Revízia hospodárenia ZPMP v SR za rok 2006 bola vykonaná 23. 3. 2007. Účtovníctvo RC ZPMP robila v roku 2006 kvalifikovaná účtovníčka.

Pri kontrole revíznou komisiou neboli zistené žiadne nedostatky. Činnosť a hospodárenie ZPMP v SR je v súlade so stanovami ZPMP v SR. Organizačný a rokovací poriadok Predsedníctva ZPMP v SR a organizačný poriadok RC ZPMP v SR sa dodržiava.

Predseda: Ing. Daniela Kočišová

Členovia: Viktória Nawalanyová, Milena Wagnerová

Výročná správa ZPMP v SR za rok 2006

Vydavateľ: Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR
Švabinského 7, 851 01 Bratislava
Tel., fax: 02/63814987, 63814968, e-mail: zmpvsvr@zmpvsvr.sk

IČO vydavateľa: 00683191

Internet: www.zmpvsvr.sk

Zostavila: Iveta Mišová

Foto: archív ZPMP v SR a Petra Vrbíková

Grafická úprava a DTP: Zuzana Mišová

Tlač: JAMEX s.r.o., Na paši 2, 821 02 Bratislava

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR
Švabinského 7, 851 01 Bratislava
tel./fax: 02/6381 4987 (68), e-mail: zmpvsvr@zmpvsvr.sk
www.zmpvsvr.sk